

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

การส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิดและแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาสติปัญญาและจิตใจนั้น นักเรียนควรมีโอกาสได้ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งวิทยาการต่าง ๆ รวมทั้งห้องสมุด นอกเหนือจากการศึกษาในชั้นเรียน ส่วนการที่จะสามารถให้ห้องสมุดให้เป็นประโยชน์เหมาะสมกับเนื้อหาของบทเรียนได้ดีเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความร่วมมือระหว่างครูและครูบรรณารักษ์เป็นสิ่งสำคัญ หากมีความร่วมมือกันมากก็จะทำให้เกิดผลดีต่อการเรียนการสอนมากขึ้น ความร่วมมือที่ปฏิบัติกันอยู่ในห้องสมุดโรงเรียนมีหลายด้าน ได้แก่ การจัดหาทรัพยากรเข้าห้องสมุด บริการหนังสือจอง กำหนดตารางการใช้ห้องสมุดของนักเรียน การยืมหนังสือของห้องสมุดไม่ใช้สอนในชั้นเรียน การเสนอรายชื่อหนังสือสำหรับการสอนและอ่านเพิ่มเติมแก่ครู การจัดนิทรรศการ เป็นต้น (รัฐจวน อินทรกำแหง และ นวลจันทร์ รัตนากกร 2521: 54)

ความร่วมมือระหว่างครูและครูบรรณารักษ์จะเกิดขึ้นได้เมื่อครูเห็นความสำคัญของห้องสมุดและครูบรรณารักษ์ ดังนั้นครูบรรณารักษ์จึงจำเป็นต้องปรับปรุงงานของตนให้มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งจะให้บริการแก่ครูผู้สอนรายวิชาต่าง ๆ อยู่เสมอ (หว่า พันธุ์เมฆา 2525: 59) นอกจากนี้ครูบรรณารักษ์ต้องเสนอแนะให้ครูทราบว่าสามารถนำทรัพยากร บริการและบุคลากรของห้องสมุดมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนได้อย่างไรบ้าง เพื่อครูจะได้มีความเข้าใจต้องการใช้และยินดีที่จะร่วมมือกับครูบรรณารักษ์มากยิ่งขึ้น

ความร่วมมือกันย่อมก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทั้งครูและครูบรรณารักษ์ กล่าวคือ ครูจะได้รับความสะดวกในการใช้ทรัพยากรและบริการของห้องสมุด มีหนังสือประกอบการสอนเพิ่มเติม มีความรู้ใหม่ ๆ ซึ่งช่วยให้การเรียนการสอนน่าสนใจยิ่งขึ้น ส่วนครูบรรณารักษ์ก็จะได้รับประโยชน์จากการร่วมมือกับครูหลายประการ เช่นกัน คือ ทรัพยากรของห้องสมุดมีการใช้

ประโยชน์อย่างคุ้มค่า เป็นการประชาสัมพันธ์งานของห้องสมุด ทำให้ครูและนักเรียนมาใช้ห้องสมุดมากขึ้น รวมทั้งเห็นความสำคัญของครูบรรณารักษ์มากขึ้นด้วย

อย่างไรก็ตาม อาจมีอุปสรรคบางประการที่ทำให้ครูและครูบรรณารักษ์ไม่อาจร่วมมือกันได้ เช่น ครูมีงานสอนมากไม่มีเวลามาใช้ห้องสมุด ครูไม่สะดวกในการมาใช้ห้องสมุด หนังสือในห้องสมุดมีจำนวนน้อยและเนื้อหาไม่ทันสมัยพอที่จะใช้ประกอบการสอน หรือครูบรรณารักษ์มีงานในห้องสมุดมากจนไม่มีเวลาไปติดต่อกับครู เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้อาจเป็นสาเหตุให้การประสานงานของครูและครูบรรณารักษ์ในการนำห้องสมุดไปมีส่วนในการเรียนการสอน ไม่เป็นที่น่าพึงพอใจเท่าที่ควร

เนื่องจากความร่วมมือระหว่างครูและครูบรรณารักษ์เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นพื้นฐานสำหรับการประสานกันระหว่างทรัพยากรและบริการของห้องสมุดกับโปรแกรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ (Davies 1969: 36) นอกจากนี้การศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น ความมุ่งหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ประการหนึ่งคือ เพื่อให้นักเรียนรู้จักวิธีการเรียนรู้ คิด เป็น รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ และให้ความรู้ทักษะในวิชาอาชีพเพียงพอแก่การดำเนินชีวิต โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้และทักษะจากแหล่งวิทยาการต่าง ๆ ดังนั้นครูและครูบรรณารักษ์ควรจะมีบทบาทสำคัญร่วมกันในการส่งเสริมให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว อย่างไรก็ตามในัจจุบันนี้ครูและครูบรรณารักษ์ยังมีความร่วมมือกันไม่มากนัก แม้แต่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นการศึกษาระดับที่จำเป็นต้องมีการค้นคว้าข้อมูลจากห้องสมุดประกอบการเรียนการสอน จึงควรจะมีการวิจัยถึงความร่วมมือระหว่างครูและครูบรรณารักษ์ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายว่าขอบเขตของความร่วมมือมีในรูปแบบใดบ้าง ความพึงพอใจและปัญหาในการร่วมมือกัน ตลอดจนความร่วมมือด้านอื่น ๆ ที่ครูและครูบรรณารักษ์ต้องการนอกเหนือจากที่ปรากฏในัจจุบัน ซึ่งจะ เป็นประโยชน์สำหรับโรงเรียนต่าง ๆ ในการนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในเรื่องความร่วมมือระหว่างครูและครูบรรณารักษ์นั้นยังไม่เคยมีการศึกษา

โดยตรง มีแต่งงานวิจัย เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดในการเรียนการสอนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา
จำนวน 9 เรื่อง เป็นงานวิจัยในประเทศไทย 5 เรื่อง และงานวิจัยต่างประเทศ 4 เรื่อง

งานวิจัยในประเทศไทย

บรรจง นิวาสะบุตร ศึกษาเรื่อง "การใช้หนังสือและวัสดุในห้องสมุดประกอบการสอน
ในระดับชั้นมัธยมศึกษา" ในปี พ.ศ. 2509 เพื่อสำรวจว่าโรงเรียนรัฐบาลระดับชั้นมัธยมศึกษา
ของกรมวิสามัญศึกษามีการใช้ห้องสมุดโรงเรียนในการประกอบการสอนอย่างไร และมีอุปสรรค
ประการใดบ้าง ผลการศึกษาพบว่า มีการใช้หนังสือและวัสดุในห้องสมุดประกอบการสอนทั่ว
ประเทศ ทั้งครูและนักเรียนส่วนมากมีความพอใจในการสอนโดยวิธีนี้ แต่มีอุปสรรคหลายประการ
เช่น ห้องสมุดมีหนังสือและวัสดุไม่เพียงพอ การร่วมมือระหว่างครูและครูบรรณารักษ์ยังมีไม่
เพียงพอ เป็นต้น ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของ พันทิทา เมฆบุรณ ในปี พ.ศ. 2515 เรื่อง "การ
ใช้ห้องสมุดในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" ที่มีวัตถุประสงค์ใน
การศึกษาข้อเท็จจริง เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดโรงเรียนในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาของ
ครูและนักเรียน ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนรัฐบาลในกรุงเทพมหานคร พบว่าครู
และนักเรียนส่วนมากมีความเห็นว่า ในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาจำเป็นต้องใช้ห้องสมุด
โรงเรียนเพิ่มเติมจากชั่วโมงสอนประมาณสัปดาห์ละ 1-3 ชั่วโมง ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ
ในการใช้ห้องสมุดโรงเรียนในการเรียนการสอน คือ หนังสือมีจำนวนน้อยไม่สอดคล้องกับผู้ใช้ และ
ขาดการประสานงานระหว่างครูสังคมศึกษาและครูบรรณารักษ์

งานวิจัยของ รัตพร ชังธาดา เรื่อง "การดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกองโรงเรียนรัฐบาล กรมวิสามัญศึกษาในส่วนกลาง ปีการศึกษา 2512" มีวัตถุประสงค์
เพื่อสำรวจการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกองโรงเรียนรัฐบาล กรมวิสามัญ
ศึกษาในส่วนกลาง ผลการวิจัยส่วนหนึ่งตรงกับผลการวิจัยของ บรรจง นิวาสะบุตร และ พันทิทา
เมฆบุรณ คือ หนังสือและวัสดุในห้องสมุดเก่า ชำรุดมาก และจำนวนหนังสือไม่สอดคล้องกับผู้ใช้
และไม่ตรงตามความต้องการ นอกจากนี้ยังพบว่า ครูและนักเรียนส่วนมากไม่รู้จักรหัสใช้
ห้องสมุดที่ถูกต้องและมีเวลาใช้น้อย ครูและนักเรียนไม่ได้ใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนมาก
เท่าที่ควร รัตพร ชังธาดา ให้ข้อเสนอแนะว่าครูควรสอนโดยใช้ห้องสมุดให้มาก ในการสอนควร

มีการแบ่งชั่วโมงให้นักเรียนค้นคว้าจากห้องสมุดโดยมีครูคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ และครูควรจะได้ติดตามความเคลื่อนไหวของห้องสมุดและติดต่อกับครูบรรณารักษ์อยู่เสมอ เพื่อผลประโยชน์ในการเรียนการสอน เช่นเดียวกับ พันธุ์ทิพา หลายเลิศมณี ในงานวิจัยเรื่อง "การใช้ประโยชน์ห้องสมุดเพื่อการเรียนและการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนสาธิต" เมื่อปี พ.ศ. 2519 ได้ศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ห้องสมุดเพื่อการเรียนและการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสาธิตในกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 โรงเรียน เสนอแนะว่าผู้บริหารโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ครูบรรณารักษ์จัดอบรมหรือสอนการใช้ห้องสมุดที่ถูกต้องแก่ครูและนักเรียน ครูบรรณารักษ์ควรกระตุ้นครูให้รู้จักใช้ห้องสมุดเป็นเครื่องช่วยสอนร่วมมือกับครูจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมการเรียนของนักเรียน ส่วนครูควรหาวิธีสอน เพื่อช่วยฝึกทักษะของนักเรียนในด้านการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยอาศัยห้องสมุดโรงเรียน

ในปี พ.ศ. 2526 เสรี ทองพันธุ์ ได้ทำการศึกษาเรื่อง "บทบาทที่ปฏิบัติจริงและที่คาดหวังของครูบรรณารักษ์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของครูบรรณารักษ์ ครูและผู้บริหาร ในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 3" โดยมุ่งศึกษามบทบาทของครูบรรณารักษ์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเกี่ยวกับงานในหน้าที่และความรับผิดชอบ ทั้งที่เป็นบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวัง ตามทัศนะของครูบรรณารักษ์ ครูและผู้บริหาร ให้ข้อเสนอแนะเช่นเดียวกับ รัตพร ชังธาดา และ พันธุ์ทิพา หลายเลิศมณี ว่า ครูควรใช้วิธีสอนที่สามารถกระตุ้นหรือส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง และเปิดโอกาสให้นักเรียนมีเวลาศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุด ควรติดตามความเคลื่อนไหวของห้องสมุดอยู่เสมอ และใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้าประกอบการสอน ตลอดจนให้ความร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในเรื่องที่ตนมีส่วนเกี่ยวข้อง อันจะทำให้ห้องสมุดเป็นแหล่งส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนที่ได้ผลจริงจัง

งานวิจัยของต่างประเทศ

Bennat Curtis Mullen (1967: 400-A) ทำการวิจัยเรื่อง "A Survey of Problems, Practices and Conditions Affecting the Use of the

Library in Instruction in North Central Association Schools in Missouri" ใน ค.ศ. 1967 เพื่อสำรวจปัญหาการปฏิบัติงานและสภาพของห้องสมุดที่มีผลต่อการเรียนการสอนในโรงเรียนในรัฐมิสซูรี ฮาร์แลน เรย์ จอห์นสัน (Harlan Ray Johnson 1975: 3546-A) วิจัยเรื่อง "Teacher Utilization of Libraries in the Secondary Schools of Tucson District No.1" ใน ค.ศ. 1975 เพื่อศึกษาทัศนคติของครูบรรณารักษ์ที่มีต่อครูเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด ทัศนคติของครูต่อห้องสมุดและบริการของห้องสมุด รวมทั้งนโยบายการปฏิบัติงานห้องสมุด และในปี ค.ศ. 1975 ฟิลลิส ไลน์ แคนเตอร์ (Phyllis Fine Cantor 1976: 7707-A) วิจัยเรื่อง "Role Expectations for Library Media Services Held by Library Media Specialists, School Administrators and Teachers" เพื่อศึกษาถึงความพอใจและความคาดหวังของบริการห้องสมุด ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางสื่อ ผู้บริหารและครู ผลของการวิจัยทั้ง 3 เรื่อง ปรากฏว่าครูไม่เห็นความสำคัญของการนำทรัพยากรห้องสมุดไปใช้ในการสอน

ในงานวิจัยของ เบนแม็ท เคอร์คิส มัลเลน นั้นพบว่า ครูและครูบรรณารักษ์ยังไม่ได้ร่วมมือกันจัดทำห้องสมุดให้เป็นส่วนประกอบสำคัญในการเรียนการสอนอย่างแท้จริง งานที่ครูให้นักเรียนทำส่วนใหญ่ไม่ส่งเสริมให้นักเรียนใช้ห้องสมุด มัลเลน เสนอแนะว่ากระทรวงศึกษาธิการ สถาบันฝึกหัดครู และองค์การที่เกี่ยวข้อง ควรเน้นความสำคัญของห้องสมุดที่มีต่อโปรแกรมการเรียนการสอน ส่วนงานวิจัยของ ฮาร์แลน เรย์ จอห์นสัน ปรากฏว่าครูร้อยละ 44 คิดว่าสามารถสอนโดยไม่จำเป็นต้องใช้ห้องสมุด และผลการวิจัยของ ฟิลลิส ไลน์ แคนเตอร์ นั้นมีครูเพียงร้อยละ 24 เท่านั้น ที่คิดว่าทรัพยากรของศูนย์สื่อการศึกษามีความสำคัญที่สุดต่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ

ไวรา คลีเมนตินา ไฮนด์ส (Vira Clementina Hinds 1976: 3394-A) ศึกษาเรื่อง "The Utilization of Library Resource by Teachers in Ten Inner-City School of New York" เมื่อ ค.ศ. 1976 เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์จากห้องสมุดในโรงเรียนประถมศึกษาในนิวยอร์ก จำนวน 10 โรงเรียน ในด้านบทบาทของห้องสมุด

โรงเรียน ลักษณะการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของครู และความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของครูในเรื่องบริการของห้องสมุดและการใช้ห้องสมุด พบว่า มีความสัมพันธ์กันระหว่างการใช้ครูเคยฝึกการใช้ห้องสมุดมาก่อนกับการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรห้องสมุดในการสอน และครูส่วนใหญ่ใช้คำราเพียง เล่มเดียวในการสอน

จากผลของงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ แสดงให้เห็นว่าความร่วมมือของครูและครูบรรณารักษ์ยังมีไม่เพียงพอ และยังไม่ได้นำห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนอย่างจริงจัง

วัตถุประสงค์

การวิจัยนี้จะศึกษาถึง

1. ขอบ เขตของความร่วมมือระหว่างครูและครูบรรณารักษ์ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 12 ว่ามีในรูปแบบใดบ้าง เช่น การจัดหาทรัพยากรเข้าห้องสมุด การจัดการบริการและกิจกรรมที่จะสนับสนุนการเรียนการสอน ตลอดจนการจัดเตรียมวัสดุการเรียนการสอน เป็นต้น
2. ความพึงพอใจของครูและครูบรรณารักษ์ในความร่วมมือที่มีอยู่
3. ปัญหาในการร่วมมือระหว่างครูและครูบรรณารักษ์
4. ความร่วมมือด้านอื่น ๆ ที่ครูและครูบรรณารักษ์ต้องการให้มีขึ้น นอกเหนือจากที่ปรากฏในปัจจุบัน

แนวเหตุผล

ห้องสมุดโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นแหล่งส่งเสริมการเรียนการสอนที่สำคัญ เพราะเป็นศูนย์กลางจัดเตรียมและรวบรวมวัสดุอุปกรณ์การศึกษาทุกประเภท ทุกสาขาวิชา ตามหลักสูตรของโรงเรียน ครูและครูบรรณารักษ์จึงควรร่วมมือกันทั้งในด้านการจัดหาทรัพยากรเข้าห้องสมุด การจัดการบริการและกิจกรรมที่จะสนับสนุนการเรียนการสอน และการจัดเตรียมวัสดุการเรียนการสอนเพื่อประโยชน์แก่ครูและนักเรียน แต่โดยทั่วไปครูและครูบรรณารักษ์ยังมี

ความร่วมมือกันค่อนข้างน้อย จึงไม่ได้นำทรัพยากรและบริการของห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมทักษะของนักเรียนเท่าที่ควร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้จะศึกษาถึงความร่วมมือระหว่างครูและครูบรรณารักษ์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 12 ซึ่งมีทั้งหมด 7 จังหวัด คือ จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี และระยอง

ความร่วมมือระหว่างครูและครูบรรณารักษ์นี้ ศึกษาเฉพาะช่วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม 2531 เท่านั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ

1. กลุ่มตัวอย่างมี 201 คน ประกอบด้วย

1.1 หัวหน้าหมวดวิชาทั้งหมดจากโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 12 จำนวน 19 โรงเรียน รวม 161 คน

1.2 ครูบรรณารักษ์ทั้งหมด รวม 40 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง เลือกเฉพาะโรงเรียนที่มีครูบรรณารักษ์ 2 คนขึ้นไป โดยการส่งแบบสำรวจข้อมูลเบื้องต้นไปตามโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทุกโรงเรียนในเขตการศึกษา 12 ด้วยเหตุผลว่า ห้องสมุดที่มีครูบรรณารักษ์หลายคนควรจะเป็นห้องสมุดที่มีการดำเนินงาน รวมทั้งจัดบริการและกิจกรรมได้ดีกว่าห้องสมุดที่มีครูบรรณารักษ์เพียงคนเดียว นอกจากนี้ก็สามารถครอบคลุมห้องสมุดโรงเรียนได้ทุกขนาด ทุกจังหวัดในเขตการศึกษา 12 ครูบรรณารักษ์เป็นผู้วุฒิทางบรรณารักษศาสตร์ หรือได้รับการอบรมด้านห้องสมุดมาแล้วทั้งสิ้น

2. เครื่องมือและการเก็บข้อมูล

2.1 สร้างแบบสอบถาม 1 ชุด สำหรับหัวหน้าหมวดวิชาและครูบรรณารักษ์ เพื่อสำรวจถึงสถานภาพส่วนตัว ขอบเขตของความร่วมมือที่มีอยู่ ความพึงพอใจต่อความร่วมมือ นั้น ปัญหาในการร่วมมือกัน และความร่วมมือด้านอื่น ๆ ที่ต้องการให้มีขึ้นนอกเหนือจากที่ปรากฏ ในปัจจุบัน

2.2 ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ทางไปรษณีย์ในภาคการศึกษาแรก ปีการศึกษา 2531 พร้อมจดหมายขอความร่วมมือจากสำนักงานศึกษาธิการ เขต เขตการศึกษา 12 และขอให้ส่งแบบสอบถามคืนในเวลา 2 สัปดาห์ ยกเว้นโรงเรียนในจังหวัดจันทบุรีที่นำแบบสอบถามไปแจกและรับคืนด้วยตนเอง

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมา นำข้อมูลมาหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน โดยใช้สูตร

$$\text{ค่าร้อยละ} \quad P = \frac{f}{N} \times 100$$

$$\text{ค่าเฉลี่ย} \quad \bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

$$\text{ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน} \quad S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

ขั้นสุดท้ายสรุปและอภิปรายผลการวิจัย พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงขอบเขตของความร่วมมือระหว่างครูและครูบรรณารักษ์ในโรงเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 12 ว่ามีในรูปแบบใดบ้าง เช่น การจัดหาทรัพยากรเข้า ห้องสมุด การจัดการบริการและกิจกรรมที่จะสนับสนุนการเรียนการสอน และการจัดเตรียมวัสดุการ เรียนการสอน เป็นต้น

๒. ทราบถึงความพึงพอใจและปัญหาในการร่วมมือกันระหว่างครูและครูบรรณารักษ์ รวมทั้งความร่วมมือด้านอื่น ๆ ที่ครูและครูบรรณารักษ์ต้องการให้มีขึ้น นอกเหนือจากที่ปรากฏ ในปัจจุบัน

๓. เป็นแนวทางแก่ครูและครูบรรณารักษ์ในการแก้ไขปรับปรุงการร่วมมือระหว่างกัน รวมทั้ง เป็นข้อ เสนอแนะแก่ผู้บริหารโรงเรียน เพื่อให้การร่วมมือนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น

คำอธิบายศัพท์

กิจกรรมห้องสมุด หมายถึง งานที่ห้องสมุดจัดทำขึ้น เป็นครั้งคราว เพื่อส่งเสริมการอ่านหนังสือ ได้แก่ การเล่าเรื่องหนังสือ การวิจารณ์หนังสือ การจัดนิทรรศการ การฉายภาพยนตร์ การทนายปัญหาจากหนังสือ เป็นต้น

ความร่วมมือ หมายถึง การที่ครูและครูบรรณารักษ์ประสานงานกันในการจัดหาทรัพยากรเข้าห้องสมุด การจัดบริการและกิจกรรมที่จะสนับสนุนการเรียนการสอน และการจัดเตรียมวัสดุการเรียนการสอน

ทรัพยากรห้องสมุด หมายถึง หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ จุลสาร กฤตภาค ตลอดจนวัสดุทัศนวัสดุอุปกรณ์ในห้องสมุด เช่น สไลด์ แผนที่ ลูกโลก เป็นต้น

บริการห้องสมุด หมายถึง งานที่ห้องสมุดอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้ ได้แก่ บริการจ่าย-รับหนังสือ บริการหนังสือจอง บริการแนะนำการอ่าน บริการปรุบนิเทศการใช้ห้องสมุด บริการจัดทำรายชื่อหนังสือประกอบรายวิชาต่าง ๆ เป็นต้น

วัสดุการเรียนการสอน หมายถึง วัสดุที่นำมาใช้ประกอบการสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ได้แก่ รูปภาพ สไลด์ फिल्मสตริป แผนภูมิ หุ่นจำลอง เป็นต้น

ข้อจำกัดของการวิจัย

เนื่องจากจำนวนครูบรรณารักษ์มีน้อยกว่าจำนวนครูในทุโรงเรียน ดังนั้นการวิจัยนี้ จึงมีข้อจำกัด คือ สัดส่วนของประชากร ซึ่งได้แก่ ครูและครูบรรณารักษ์จะแตกต่างกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย